

Posudek oponenta na bakalářskou práci Danagul Alimové „Emancipace Kazachstánu od hegemonie Ruska po anexi Krymu“

Danagul Alimova se ve své práci věnuje aktuálnímu tématu, jímž je zahraniční politika Kazachstánu snažícího se o vymanění z geopolitické závislosti na Rusku. První část práce je věnována stručnému přehledu základních taktik, které má každý stát podle (neo)realistické teorie mezinárodních vztahů k dispozici při obhajobě své suverenity. K Morgenthauově klasické analýze vyvažování a aliance přidává Waltovo „bandwagoning“. Pak zachycuje obecnou situaci Kazachstánu po získání nezávislosti v roce 1991 a vývoj jeho vztahů k Rusku a dalším mocnostem (Číně, USU, EU a Turecku) po anexi Krymu roku 2014. Alimova rekapituluje multivektorovou strategii, kterou začal uplatňovat již první prezident Nursultan Nazarbajev a v níž pokračoval jeho nástupce Kassym-Žomart Tokajev. V zásadě se Alimové daří zachytit hlavní rysy kazachstánské situace mezi Ruskem, Čínou, USA, EU a Tureckem i jeho politik, které vyvažují vliv Ruska napojováním na zbývající velké hráče světové politiky.

Mé tři výtky se týkají jejího výkladu obecně, jednoho opomenutí a jedné matoucí pasáže.

- 1) Obecnou výtkou je nedostatečná vnitřní uspořádanost a diferencovanost výkladu. Byť Alimova občas slovně odlišuje ekonomickou, bezpečnostní a úzce politickou rovinu, v textu samotném se neustále jejich analýzy mísí.
- 2) Tak se také mohlo stát, že vynechala vcelku klíčovou událost z hlediska hlavního tématu její práce, jíž byla intervence OSKB, vedené ruskou armádou, do Kazachstánu na začátku roku 2022.
- 3) Poslední výtka se týká místa, na němž Alimova pojednává o reakci Nazarbajeva a Tokajeva na anexi Krymu. Líčí je jako podobné, zároveň však zmiňuje, že Tokajev v jednu chvíli řekl, že „slovo anexe je příliš tvrdé slovo“. Z toho by spíše plynulo, že na rozdíl od Nazarbajeva, který podle ní „neuznal Krym jako ruský“, ho Tokajev považoval za natolik ruský, že ho Rusko ani nemuselo anektovat. To by ale znamenalo, že dva prezidenti vyjadřovali postoje diametrálně odlišné, nikoliv podobné.

Byť práce Alimové v zásadě splnila úkol, který si předsevzala, s ohledem na tyto nedostatky ji navrhuji ohodnotit pouze jako *dobrou*.

Prof. Pavel Barša

Praha 16. 6. 2023